

ДЕКЛАРАЦИЯ

от СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ
“АСОЦИАЦИЯ НА ТЕЛЕВИЗИОННИТЕ
ПРОДУЦЕНТИ”, със седалище и адрес на управление:
гр. София, район „Изгрев”, ул. „Николай Хайтов” № 2,
бл. 2, вх. Д, офис 12, фирмено дело № 81 / 2009 г., код по
БУЛСТАТ 175662887, представлявано от Изпълнителния
директор Димитър Георгиев СТАНЧЕВ

относно: Закон за изменение и допълнение на Закона за
радиото и телевизията, обнародван в Държавен вестник,
бр.12 от 12.02.2010 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

С настоящата декларация СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ „АСОЦИАЦИЯ НА ТЕЛЕВИЗИОННИТЕ ПРОДУЦЕНТИ” изразява принципно несъгласие с разпоредбата на чл. 19а от Закона за радиото и телевизията (ЗРТ), създаден със Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на ЗРТ, обнародван в „Държавен вестник”, брой 12 от 12.02.2010 г.

Считаме, че **България като държава-членка на Европейския съюз не е транспонирала европейската директива за аудиовизуалните медийни услуги**, а именно Директива 89/552/ЕИО на Европейския парламент и Съвета от 3 октомври 1989 г. за координирането на някои разпоредби, установени в действащи закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги, изменена с Директива 97/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 1997 г. и с Директива 2007/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2007 г. **Това неизпълнение може да бъде основание за налагане на санкции на държавата.**

Чл. 19а от ЗРТ нарушава чл. 4 и чл. 5 на Директива 89/552/ЕИО на Европейския парламент и Съвета от 3 октомври 1989 г. и не е съобразен с декларираните в нея цели:

- 1. В противоречие с директивата чл. 19а от ЗРТ дава право на излъчващите оператори да преценяват дали за тях е практически възможно да запазват минимален процент от програмното си време за европейски произведения и за европейски произведения, създадени от независими продуценти.**

Директивата предвижда задължение за излъчващите оператори да спазват установените в нея минимални изисквания, а именно запазване от страна на излъчващите оператори на по-голямата част от програмното време за европейски произведения с изключение на времето, предназначено за новини, спортни състезания, игри, реклама, услуги за телетекст и телевизионен пазар и запазването на поне 10 % от програмното време с изключение на времето, посветено на новини, спортни състезания, игри, реклама, услуги за телетекст и телевизионен пазар, или алтернативно, по усмотрение на държавите-членки, на поне 10 % от програмния бюджет на излъчващите оператори за европейски произведения, създадени от независими продуценти. Директивата дава право на държавите – членки на Европейския съюз да преценят практическата приложимост на това изискване, но не и да предоставят тази преценка на самите телевизионни оператори, както се получава в българския случай.

- 2. ЗРТ не изпълнява изискванията на директивата за плавно увеличение на заложените минимални изисквания за независими продукции.**

Действащият ЗРТ е приет през 1998 г. (обнародван в „Държавен вестник”, брой 138 от 24.11.1998 г.). Още в първоначалната редакция на закона в чл. 10, ал. 3 е регламентирано задължение не по-малко от 10 % от общото годишно програмно време на телевизионните оператори да бъде предназначено за предавания, създадени от външни продуценти. През 2010 г., четиринадесет години по-късно, този процент е увеличен с 2 % и е изцяло необвързващ, доколкото зависи от преценката на излъчващия оператор. Поставят се въпросите дали е гарантирано спазването на минималните изисквания на директивата и в кои хипотези за излъчващите оператори ще бъде „практически възможно” да изпълнят тези минимални изисквания.

3. В противоречие с директивата на основание на чл. 19а, ал. 2 от ЗРТ **минималният процент от програмното време на излъчващите оператори, който трябва да бъде запазен за европейски произведения, създадени от независими продуценти, се включва в минималния процент от програмното време на излъчващите оператори, който трябва да бъде запазен за европейски произведения.**
4. В противоречие с директивата в ЗРТ **не са установени критерии**, по които трябва да бъдат определени конкретните стойности на минималните изисквания за запазеното време за европейски произведения и европейски произведения на независими продуценти от програмното време на излъчващите оператори и не са взети предвид отговорностите на излъчващите оператори пред обществеността в областта на информацията, образованието, културата и развлеченията.
5. **При изменението на ЗРТ не са взети предвид изрично записани в директивата мотиви и цели за стимулиране на независимото продуцентство и нови източници на телевизионно производство, включително и малки и средни предприятия, сред които:**
 - минималните изисквания за европейска аудио-визуална продукция по отношение на всички публични или частни телевизионни програми в Общността са средство за подпомагане на производството, независимото производство и разпространението в горните отрасли и допълват други инструменти, които вече са или ще бъдат предложени със същата цел;
 - предоставянето при възможност на определена част от телевизионните емисии за самостоятелни произведения, които са създадени от продуценти, които не зависят от излъчващата телевизионна организация, ще стимулира нови източници на телевизионно производство и, в частност, създаването на малки и средни предприятия; като има предвид, че това ще разкрие нови възможности и нови пазари за реализация на творчески талант за заетост за професионалисти в областта на културата;
 - дефиницията на понятието „независим продуцент“ от страна на държавите-членки трябва да вземе под внимание и тази цел като се отдели специално внимание на дребните и средните продуценти;
 - за провеждането на активна политика в подкрепа на един специфичен език държавите-членки са свободни да създават по-подробни или по-строги правила, в частност въз основа на езикови критерии, при условие че тези правила са в съответствие с правото на Общността и, в частност, не са приложими към препредаването на телевизионни програмни емисии, излъчвани от други държави-членки.

При приемането на директивата е взето предвид, че телевизионните програми, разпространявани през граници чрез различни технологии са един от начините за постигане на целите на Общността; че чрез телевизионното излъчване и разпространение се проявява един по-общ принцип от правото на Общността, а именно свободата на изразяване, така, както е постановен чл. 10, параграф 1 на Конвенцията за защита на човешките права и основните свободи, която е ратифицирана от всички държави – членки.

С директивата се цели именно предприемане на подходящи мерки за окуражаване дейността и развитието на европейска аудио-визуална продукция и разпространение; подпомагането на производството, на независимото продуцентство и разпространението на аудио-визуална продукция; стимулиране създаването на малки и средни предприятия, като по този начин ще се създадат нови възможности за реализация на творчески талант в областта на културата; на държавите-членки изрично се указва, че трябва да обърнат специално внимание на дребните и средни продуценти и да се дефинира понятието „независим продуцент”. В директивата изрично е указано, че минималните изисквания се отнасят и за частните телевизионни програми и не представляват недопустима намеса от страна на държавите-членки в дейността на излъчващите оператори.

Считаме, че при направеното изменение на ЗРТ с цел да бъде спазен срока за транспониране на Директива 2007/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2007 г. **не са взети предвид нито целите на директивата, нито отговорностите на излъчващите оператори пред обществеността в областта на информацията, образованието, културата и развлеченията.**

Считаме, че отказът на държавата да насърчи създаването на оригинална българска продукция не подпомага развитието и популяризирането на българската култура.

Считаме, че е от обществено значение провеждане на обществен дебат по темата и законодателна промяна на противоречащите на директивата разпоредби на ЗРТ.

С уважение: _____

Димитър СТАНЧЕВ

Изпълнителен директор на

СНЦ “АСОЦИАЦИЯ НА ТЕЛЕВИЗИОННИТЕ ПРОДУЦЕНТИ”